

[A. C. Normann.]

at det radikale venstre har taget et medansvar for NATO. Et sådant har vi ikke taget. Vi har stemt imod Danmarks tilslutning til NATO i sin tid, men da denne tilslutning var blevet vedtaget med stort flertal her i det høje ting på demokratisk vis, så erklærede vort partis formand, hr. Jørgen Jørgensen, at det radikale venstre selvfølgelig ville være loyalt over for folketingets flertals beslutninger. Det har vi søgt at drive politik efter siden, og derfor har vi også været i stand til ved de årlige åbningstaler at være med til at erklære, at et af de væsentlige elementer i Danmarks udenrigspolitik var NATO.

Men deri ligger jo ikke nogen stillingtagen til, om vi har et medansvar for NATO, eller om vi skal have NATO i fremtiden eller vi ikke skal have det. Det ærede medlem hr. Rimstad bringer de gamle taler frem om vort medansvar for tilstandene før den 9. april. Det er jo ikke muligt for mig at tale til de uafhængige om den tid, for de eksisterede ikke dengang, men skjulte sig som enkeltpersoner i højre fløj af det konservative folkeparti. (*Poul Møller*: Knud Kristensen var ikke konservativ!). Nej, Knud Kristensen var det ikke, der var også nogle reaktionære i venstre, men jeg tror nu nok, de fleste af dem sad i det konservative folkeparti. Men i alt fald, det er længe siden, det synspunkt er blevet fremdraget.

Jeg siger det for at få lejlighed til at understrege her, at alle argumenter for NATO, alle, fra militær side og fra dem, som er ivrige tilhængere af, at vi skal forblive i NATO og glæder sig derover, går ud på, at Danmark kan ikke klare sig med et isoleret forsvar. Det, der skete lige efter krigen, var, at det ærede medlem hr. Frode Jakobsen — som vist ikke var et æret medlem dengang, det husker jeg nu ikke, det kan være, at det ærede medlem var medlem af tinget — og general With og andre, som tidligere har haft meninger, der afveg stærkt fra vore, erklærede, at krigen har belært os om, at Danmark ikke kan præstere et isoleret forsvar. Siden den tid tror jeg at alle har sluttet sig til den tankegang; i alt fald er det det forsvar for medlemskabet af NATO, vi altid hører. Hvad mening er der da i at tale til det radikale

venstre, som om det dengang begik en afgørende fejl, fordi der var en 10-20 mill. kroners forskel på de konservatives og vort syn på forsvarsapparatet? Det er jo fuldstændig urimeligt og forældet nu så længe efter at føre den tale frem.

Jeg glæder mig over det ærede medlem hr. Frode Jakobsens udtalelse om, at han er tilhænger af, at befolkningen får lejlighed til at udtale sig om, hvorvidt Danmark til sin tid skal blive i NATO eller ikke, og håber, at den respekt for svaret på det naturlige spørgsmål, han opstillede, hvorfor vi skulle blive i NATO, såfremt den danske befolknings flertal ikke vil have det, må brede sig også til andre partier i det høje ting.

Så er det blevet sagt fra et par sider, bl. a. også af det ærede medlem hr. Kai Moltke, at det var ganske klart allerede nu, og at vi lige så godt kunne tage den beslutning at forlade NATO — det turde han for sit vedkommende. Hvorvidt Danmark ved 20 års periodens udløb i 1969 bør fortsætte med at være medlem af denne sammenslutning, eller om Danmark, eventuelt også NATO, var bedre tjent med, at vi havde en status som Sverige, Schweiz, Irland eller Østrig — det er det, der er spørgsmålet.

Da vi i 1949 stemte imod medlemskabet og foreslog den såre alvorlige afgørelse truffet ved en folkeafstemning, indvendtes der herimod bl. a., at problemet var nyt, brød afgørende med befolkningens traditionelt neutrale indstilling og måtte afgøres meget hurtigt, for at vi ikke skulle blive betragtet som et tøvende og tvivlende medlem, der trådte ind i kredsen, efter at alle de andre medlemmer for længst var forsamllet, og at derfor en folkeafstemning eller en vælgertilkendegivelse ved et valg med spørgsmålet om NATO-tilslutning som hovedspørgsmål var uegnet til fastlæggelse af Danmarks stilling.

Ved kontraktens udløb vil det — synes jeg — blive umuligt med vægt at anføre disse argumenter imod en vælgerafgørelse. Ganske vist kan der ikke anføres store erfaringer om nyttevirkninger eller om skadevirkninger af det 17-årige medlemskab — noget sådant ville jo bare være løse formodninger — men forskellen mellem dengang og nu er, at befolkningen i dag er fortrolig med problemet og ikke overrump-